

EUROPSKA UNIJA

EUROPSKI PARLAMENT

VIJEĆE

**Strasbourg, 30. svibnja 2018.
(OR. en)**

**2016/0381 (COD)
LEX 1808**

**PE-CONS 4/1/18
REV 1**

**ENER 36
ENV 56
TRANS 46
ECOFIN 76
RECH 37
IA 34
CODEC 123**

**DIREKTIVA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA O IZMJENI DIREKTIVE 2010/31/EU O
ENERGETSKIM SVOJSTVIMA ZGRADA I DIREKTIVE 2012/27/EU O ENERGETSKOJ
UČINKOVITOSTI**

DIREKTIVA (EU) 2018/...
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 30. svibnja 2018.

**o izmjeni Direktive 2010/31/EU o energetske svojstvima zgrada
i Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 194. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom³,

¹ SL C 246, 28.7.2017., str. 48.

² SL C 342, 12.10.2017., str. 119.

³ Stajalište Europskog parlamenta od 17. travnja 2018. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 14. svibnja 2018.

budući da:

- (1) Unija je predana razvoju održivog, konkurentnog, sigurnog i dekarboniziranog energetskeg sustava. U energetskeg uniji i okviru energetske i klimatske politike do 2030. utvrđene su ambiciozne obveze Unije za dodatno smanjenje emisija stakleničkih plinova za najmanje 40 % do 2030. u usporedbi s 1990., za povećanje udjela obnovljive energije u potrošnji, za uštedu energije u skladu s razinom ambicioznosti Unije te za poboljšanje energetske sigurnosti, konkurentnosti i održivosti Europe.
- (2) Kako bi se ostvarili ti ciljevi, u preispitivanju zakonodavnih akata Unije iz područja energetske učinkovitosti za 2016. objedinjeni su nova procjena cilja energetske učinkovitosti Unije za 2030. kao što je to zatraženo u zaključcima Europskog vijeća iz 2014., preispitivanje temeljnih odredaba Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹ i Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća² te jačanje financijskog okvira, što uključuje europske strukturne i investicijske fondove (ESIF) te Europski fond za strateška ulaganja (EFSU), kojima će se u konačnici poboljšati financijski uvjeti na tržištu za ulaganja u području energetske učinkovitosti.

¹ Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetskeg učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.).

² Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskeg svojstvima zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).

- (3) Direktivom 2010/31/EU od Komisije se tražilo da provede preispitivanje do 1. siječnja 2017. u svjetlu iskustava stečenih i napretka ostvarenog tijekom primjene te Direktive te da prema potrebi podnese prijedloge.
- (4) Kako bi se pripremila za to preispitivanje, Komisija je poduzela niz koraka za prikupljanje dokaza o provedbi Direktive 2010/31/EU u državama članicama, usredotočujući se na ono što je dalo rezultate i ono što bi se moglo poboljšati.
- (5) Ishod preispitivanja i Komisijine procjene učinka upućuje na to da je nužan niz izmjena kako bi se ojačale trenutačne odredbe Direktive 2010/31/EU te kako bi se neki aspekti pojednostavnili.

- (6) Unija je predana razvoju održivog, konkurentnog, sigurnog i dekarboniziranog energetskeg sustava do 2050.. Kako bi se taj cilj ispunio, državama članicama i investitorima potrebne su mjere kojima se nastoji postići dugoročni cilj u vezi s emisijama stakleničkih plinova i kojima se dekarbonizira fond zgrada, koji je odgovoran za oko 36 % svih emisija CO₂ u Uniji, do 2050. Države članice trebale bi nastojati postići troškovno učinkovitu ravnotežu između dekarbonizacije opskrbe energijom i smanjenja konačne potrošnje energije. U tu svrhu državama članicama i investitorima potrebna je jasna vizija koja će voditi njihove politike i odluke o ulaganjima, koja obuhvaća okvirne nacionalne relevantne ključne točke i mjere za postizanje energetske učinkovitosti kako bi se ostvarili kratkoročni (2030.), srednjoročni (2040.) i dugoročni (2050.) ciljevi. Imajući na umu te ciljeve i uzimajući u obzir ukupnu razinu ambicioznosti Unije u pogledu energetske učinkovitosti, od ključne je važnosti da države članice navedu očekivani rezultat svojih dugoročnih strategija obnove i prate kretanja utvrđivanjem domaćih pokazatelja napretka, podložnih nacionalnim okolnostima i kretanjima.
- (7) Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama iz 2015., koji je uslijedio nakon 21. konferencije stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (COP 21), osnažuju se naponi Unije usmjereni na dekarbonizaciju njezina fonda zgrada. Uzimajući u obzir da se gotovo 50 % konačne potrošnje energije u Uniji upotrebljava za grijanje i hlađenje, od čega 80 % u zgradama, postizanje energetske i klimatske ciljeva Unije povezano je s nastojanjima Unije da obnovi svoj fond zgrada stavljanjem prioriteta na energetske učinkovitost, primjenom načela „energetska učinkovitost na prvom mjestu” i razmatranjem učinkovite upotrebe obnovljivih izvora energije.

- (8) Odredbe o dugoročnim strategijama obnove utvrđene u Direktivi 2012/27/EU trebalo bi premjestiti u Direktivu 2010/31/EU, u koju se koherentnije uklapaju. Države članice trebale bi moći upotrebljavati svoje dugoročne strategije obnove kako bi odgovorile na pitanja zaštite od požara i rizika povezanih s pojačanom seizmičkom aktivnošću koji utječu na energetske obnove i životni vijek zgrada.
- (9) Kako bi se postigao energetska visokoučinkovitost i dekarboniziran fond zgrada i osiguralo da se dugoročnim strategijama obnove ostvari potreban napredak prema pretvorbi postojećih zgrada u zgrade gotovo nulte energije, osobito povećanjem dubinskih obnova, države članice trebale bi predvidjeti jasne smjernice i iznijeti mjerljiva, ciljane mjere te promicati jednak pristup financiranju, među ostalim za segmente nacionalnog fonda zgrada s najgorim svojstvima, za potrošače pogođene energetskim siromaštvom, za socijalno stanovanje te za kućanstva izložena dilemama suprotstavljenih interesa najmodavca i najmoprimca, uzimajući pritom u obzir priuštivost. Kako bi se dodatno poduprla potrebna poboljšanja u nacionalnom fondu prostora koji se iznajmljuju, države članice trebale bi za zgrade koje se iznajmljuju razmotriti mogućnost uvođenja ili daljnje primjene zahtjeva za određenu razinu energetskih svojstava, u skladu s energetskim certifikatima.

- (10) Prema Komisijinoj procjeni učinka prosječna stopa obnove trebala bi iznositi 3 % godišnje kako bi se na troškovno učinkovit način ostvarila razina ambicioznosti Unije u pogledu energetske učinkovitosti. Budući da se svakim povećanjem ušteda energije od 1 % smanjuje uvoz plina za 2,6 %, od velike je važnosti utvrditi jasnu razinu ambicioznosti u pogledu obnove postojećeg fonda zgrada. Slijedom toga, napori s ciljem povećanja energetske svojstava zgrada aktivno bi doprinijeli energetskej neovisnosti Unije, a k tome imaju velik potencijal za stvaranje radnih mjesta u Uniji, osobito u malim i srednjim poduzećima. U tom kontekstu, države članice trebale bi uzeti u obzir potrebu za uspostavom jasne veze između svojih dugoročnih strategija obnove i odgovarajućih inicijativa za promicanje razvoja vještina i obrazovanja u građevinskom sektoru i sektoru energetske učinkovitosti.
- (11) Trebalo bi uzeti u obzir potrebu ublažavanja energetskeg siromaštva u skladu s kriterijima koje utvrđuju države članice. Pri opisivanju nacionalnih mjera kojima se doprinosi ublažavanju energetskeg siromaštva, u svojim strategijama obnove države članice imaju pravo utvrditi mjere koje smatraju relevantnima.
- (12) U svojim dugoročnim strategijama obnove i planiranju mjera, države članice mogle bi se koristiti konceptima poput pokretačkih točaka, odnosno prikladnih trenutaka u životnom ciklusu zgrade, primjerice iz perspektive troškovne učinkovitosti ili ometanja, za potrebe provedbe energetske obnove.

- (13) U smjernicama Svjetske zdravstvene organizacije iz 2009. navodi se da u pogledu kvalitete zraka u unutarnjem prostoru, zgrade boljih energetske svojstava pružaju veću udobnost i dobrobit stanarima te doprinose zdravlju. Toplinski mostovi, neodgovarajuća izolacija te neplanirani putovi kretanja zraka mogu dovesti do površinskih temperatura ispod točke rosišta zraka te do vlage. Stoga je ključno osigurati potpunu i homogenu izolaciju zgrade, uključujući balkone, otvore, krovove, zidove, vrata i podove, a posebnu pozornost trebalo bi obratiti na to da se spriječi pad temperature na bilo kojoj unutarnjoj površini zgrade ispod točke rosišta.
- (14) Države članice trebale bi podupirati unapređenja energetske svojstava postojećih zgrada kojima se doprinosi postizanju zdravog unutarnjeg okruženja, među ostalim uklanjanjem azbesta i drugih štetnih tvari, sprečavanjem nezakonitog uklanjanja štetnih tvari i olakšavanjem poštovanja postojećih zakonodavnih akata kao što su direktive 2009/148/EZ¹ i (EU) 2016/2284² Europskog parlamenta i Vijeća.

¹ Direktiva 2009/148/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem azbestu na radu (kodificirana verzija) (SL L 330, 16.12.2009., str. 28.).

² Direktiva (EU) 2016/2284 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2016. o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih onečišćujućih tvari, o izmjeni Direktive 2003/35/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2001/81/EZ (SL L 344, 17.12.2016., str. 1.).

- (15) Važno je osigurati da mjere za poboljšanje energetske svojstava zgrada ne budu usmjerene samo na ovojnicu zgrade, već da obuhvaćaju sve relevantne elemente i tehničke sustave u zgradi poput pasivnih elemenata koji su dijelovi pasivnih tehnika čiji je cilj smanjenje energetske potrebe za grijanje ili hlađenje i korištenja energije za rasvjetu i ventilaciju, čime se poboljšava toplinska i vizualna udobnost.
- (16) Financijski mehanizmi, poticaji i mobilizacija financijskih institucija za energetske obnove u zgradama trebali bi zauzimati središnje mjesto u nacionalnim dugoročnim strategijama obnove te bi ih države članice trebale aktivno promicati. Takve bi mjere trebale uključivati poticanje energetske učinkovitih hipoteka za certificirane energetske obnove zgrada, promicanje ulaganja javnih tijela u energetske učinkovite fondove zgrada, na primjer putem javno-privatnih partnerstava ili dobrovoljnih ugovora o energetskom učinku, smanjivanje percipiranog rizika ulaganja, pružanje pristupačnih i transparentnih savjetodavnih alata i instrumenata za pomoć poput jedinstvenih kontaktnih točaka (*one-stop-shops*) u okviru kojih se pružaju integrirane usluge energetske obnove, kao i provedbu drugih mjera i inicijativa poput onih navedenih u inicijativi Komisije „Pametno financiranje za pametne zgrade”.
- (17) Rješenjima temeljenima na prirodi, kao što su dobro osmišljeno ulično zelenilo, zeleni krovovi i zidovi koji zgradama pružaju izolaciju i hlad, doprinosi se smanjenju potražnje za energijom jer se na taj način ograničava potreba za grijanjem i hlađenjem te se poboljšavaju energetska svojstva zgrade.

- (18) Trebalo bi poticati istraživanje i ispitivanje novih rješenja za poboljšanje energetske svojstava povijesnih zgrada i lokacija, pritom jamčeći zaštitu i očuvanje kulturne baštine.
- (19) U pogledu novih zgrada i zgrada koje se podvrgavaju većoj rekonstrukciji, države članice trebale bi poticati visokoučinkovite alternativne sustave ako je to tehnički, funkcionalno i gospodarski izvedivo, istodobno uzimajući u obzir pitanja u vezi sa zdravim unutarnjim klimatskim uvjetima, zaštitom od požara i rizicima povezanim s pojačanom seizmičkom aktivnošću, u skladu s domaćim sigurnosnim propisima.
- (20) Kako bi se ispunili ciljevi politike energetske učinkovitosti za zgrade, trebalo bi poboljšati transparentnost energetskih certifikata osiguravanjem dosljednog utvrđivanja i primjene svih potrebnih parametara za izračun, kako u pogledu certificiranja, tako i u pogledu minimalnih zahtjeva energetskih svojstava. Države članice trebale bi donijeti prikladne mjere kako bi se osiguralo, primjerice, da se učinak ugrađenih, zamijenjenih ili moderniziranih tehničkih sustava zgrade, kao što su sustavi za grijanje prostora, klimatizaciju ili grijanje vode, dokumentira u svrhu certificiranja zgrada i provjere usklađenosti.
- (21) Postavljanje uređaja za samoreguliranje u postojećim zgradama koji zasebno reguliraju temperaturu u svakoj sobi ili, u slučajevima u kojima je to opravdano, u određenoj grijanoj zoni samostalne uporabne cjeline zgrade trebalo bi razmotriti kada je to gospodarski izvedivo, primjerice ako trošak iznosi manje od 10 % ukupnih troškova zamijenjenih generatora topline.

- (22) Inovacije i nove tehnologije također omogućuju zgradama da potpomognu sveukupnu dekarbonizaciju gospodarstva, uključujući prometni sektor. Primjerice, zgradama se može poduprijeti razvoj potrebne infrastrukture za pametno punjenje električnih vozila i također osigurati temelje kako bi se u državama članicama, ako to odaberu, automobilske akumulatori mogli upotrebljavati kao izvor energije.
- (23) U kombinaciji s povećanim udjelom proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora električna vozila proizvode manje emisija ugljika što dovodi do bolje kvalitete zraka. Električna vozila važan su element u prelasku na čistu energiju na temelju mjera energetske učinkovitosti, alternativnih goriva, energije iz obnovljivih izvora i inovativnih rješenja za upravljanje energetskom fleksibilnošću. Građevinski propisi mogu se učinkovito iskoristiti za uvođenje ciljanih zahtjeva za potporu uspostavi infrastrukture za punjenje na parkiralištima u stambenim i nestambenim zgradama. Države članice trebale bi predvidjeti mjere za pojednostavnjenje uspostave infrastrukture za punjenje s ciljem traženja rješenja za prepreke kao što su suprotstavljeni interesi najmodavca i najmoprimca i administrativne komplikacije s kojima se pojedinačni vlasnici susreću pri pokušaju postavljanja mjesta za punjenje na svojim parkirnim mjestima.

- (24) Kanalskom infrastrukturom osiguravaju se pravi uvjeti za brzu uspostavu mjesta za punjenje ako i gdje su potrebni. Države članice trebale bi osigurati razvoj elektromobilnosti na uravnotežen i troškovno učinkovit način. Osobito, ako se odvija veća rekonstrukcija koja obuhvaća električnu infrastrukturu, trebalo bi uslijediti uvođenje odgovarajuće kanalske infrastrukture. U provedbi zahtjeva za elektromobilnost u nacionalnom zakonodavstvu države članice trebale bi na odgovarajući način razmotriti moguće različite uvjete, kao što su vlasništvo nad zgradama i parkiralištima u njihovoj neposrednoj blizini, javna parkirališta kojima upravljaju privatni subjekti i zgrade mješovite namjene.
- (25) Lako dostupnom infrastrukturom pojedinačnim vlasnicima smanjit će se troškovi postavljanja mjesta za punjenje, a korisnicima električnih vozila osigurati pristup mjestima za punjenje. Utvrđivanje zahtjeva za elektromobilnost na razini Unije u vezi s prethodnim opremanjem parkirnih mjesta i postavljanjem mjesta za punjenje učinkovit je način za promicanje električnih vozila u bliskoj budućnosti kojim se istodobno, srednjoročno i dugoročno omogućuje ostvarenje daljnjeg napretka uz smanjene troškove.
- (26) Države članice, pri utvrđivanju zahtjeva za postavljanje minimalnog broja mjesta za punjenje za nestambene zgrade s više od 20 parkirnih mjesta, koji se trebaju primjenjivati od 2025., trebale bi uzeti u obzir sve relevantne nacionalne, regionalne i lokalne uvjete, kao i moguće različite potrebe i okolnosti na temelju područja, tipologije zgrada, javnog prijevoza i drugih relevantnih kriterija radi osiguravanja proporcionalne i primjerene uspostave mjesta za punjenje.

- (27) Međutim, neka posebno osjetljiva zemljopisna područja mogu se suočavati s posebnim poteškoćama u ispunjavanju zahtjeva o elektromobilnosti. To bi mogao biti slučaj kod najudaljenijih regija u smislu članka 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), zbog njihove udaljenosti, izoliranosti, male površine, nepovoljne topografije i klime, kao i kod mikro izoliranih sustava, čija bi se električna mreža možda trebala razviti kako bi se mogla nositi s daljnjom elektrifikacijom lokalnog prometa. U takvim slučajevima državama članicama trebalo bi dopustiti da ne primjenjuju zahtjeve o elektromobilnosti. Neovisno o tom odstupanju, elektrifikacija prometa može biti moćan alat za rješavanje problema kvalitete zraka ili sigurnosti opskrbe s kojima se te regije i sustavi često suočavaju.
- (28) Pri primjeni zahtjeva u pogledu infrastrukture za elektromobilnost predviđenih u izmjenama Direktive 2010/31/EU utvrđenima u ovoj Direktivi države članice trebale bi razmotriti potrebu za sveobuhvatnim i koherentnim urbanističkim planiranjem, kao i promicanje alternativnih, sigurnih i održivih načina prijevoza i njihove popratne infrastrukture, primjerice s pomoću posebne infrastrukture za parkiranje električnih bicikala i vozila za osobe smanjenje pokretljivosti.

- (29) Agende jedinstvenog digitalnog tržišta i energetske unije trebale bi biti usklađene i služiti zajedničkim ciljevima. Digitalizacijom energetske sustava energetsko se okruženje brzo mijenja, polazeći od integracije obnovljivih izvora energije pa do pametnih mreža i zgrada s podrškom za pametne tehnologije. U svrhu digitalizacije građevinskog sektora, za pametne domove i dobro povezane zajednice važni su Unijini ciljevi u pogledu povezivosti i razina ambicioznosti u vezi s uvođenjem komunikacijskih mreža velikog kapaciteta. Trebalo bi pružiti ciljne poticaje za promicanje sustava s podrškom za pametne tehnologije i digitalnih rješenja u izgrađenim zgradama. Time se pružaju nove mogućnosti za uštede energije pružanjem točnijih informacija potrošačima o njihovim obrascima potrošnje i omogućivanjem operatorima sustava da učinkovitije upravljaju mrežom.
- (30) Pokazatelj pripremljenosti za pametne tehnologije trebalo bi upotrebljavati za mjerenje kapaciteta zgrada za upotrebu informacijskih i komunikacijskih tehnologija i elektroničkih sustava s ciljem prilagodbe upravljanja zgradama potrebama stanara i mreže te poboljšanja energetske učinkovitosti i sveukupnih energetske svojstava zgrada. Primjenom pokazatelja pripremljenosti za pametne tehnologije trebala bi se povećati svijest među vlasnicima zgrada i stanarima o vrijednosti tehnologija za automatizaciju zgrada i elektroničkog nadzora tehničkih sustava zgrade, a stanari bi se trebali uvjeriti u stvarne uštede koje se ostvaruju tim novim i poboljšanim funkcionalnostima. Upotreba sustava za ocjenjivanje pripremljenosti zgrada za pametne tehnologije trebala bi za države članice biti neobvezna.

- (31) Kako bi se Direktiva 2010/31/EU prilagodila tehničkom napretku, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a radi dopune te direktive utvrđivanjem definicije pokazatelja pripremljenosti za pametne tehnologije i metodologije za njegov izračun. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.¹. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (32) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu Direktive 2010/31/EU, kako je izmijenjena ovom Direktivom, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u vezi s modalitetima za provedbu neobveznog zajedničkog sustava Unije za ocjenjivanje pripremljenosti zgrada za pametne tehnologije. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća².

¹ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

² Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (33) Kako bi se osiguralo da se financijske mjere koje se odnose na energetske učinkovitost primjenjuju u obnovi zgrada na najbolji način, trebalo bi ih povezati s kvalitetom radova obnove s obzirom na ciljane ili ostvarene uštede energije. Te mjere trebale bi stoga biti povezane sa svojstvima opreme ili materijala koji se upotrebljavaju u obnovi, s razinom certifikacije ili kvalifikacije instalatera, s energetskim pregledom ili s poboljšanjem ostvarenim takvom obnovom, što bi trebalo procijeniti usporedbom energetskih certifikata izdanih prije i nakon obnove, upotrebom standardnih vrijednosti ili nekom drugom transparentnom i razmjernom metodom.
- (34) Postojeći neovisni sustavi kontrole energetskih certifikata mogu se upotrebljavati za provjeru usklađenosti te bi ih trebalo ojačati kako bi se osigurala dobra kvaliteta tih certifikata. Ako se neovisni sustav kontrole energetskih certifikata dopunjuje neobveznom bazom podataka, čime se nadilaze zahtjevi iz Direktive 2010/31/EU, kako je izmijenjena ovom Direktivom, ona se može upotrebljavati za provjeru usklađenosti i izradu statističkih podataka o regionalnim ili nacionalnim fondovima zgrada. Potrebni su podaci visoke kvalitete o fondu zgrada, a oni bi se mogli djelomično generirati iz baza podataka o energetskim certifikatima koje gotovo sve države članice trenutačno razvijaju te njima upravljaju.

- (35) Prema Komisijinoj procjeni učinka, odredbe u vezi s pregledima sustava grijanja i klimatizacije nisu učinkovite jer se njima u dostatnoj mjeri ne osiguravaju početna i trajna učinkovitost tih tehničkih sustava. Danas se nedovoljno razmatraju čak i jeftina tehnička rješenja za energetske učinkovitost koja imaju vrlo kratko razdoblje povrata ulaganja, primjerice hidrauličko uravnoteživanje sustava grijanja i ugradnja ili zamjena termostatskih kontrolnih ventila. Odredbe o pregledima trebalo bi izmijeniti radi osiguravanja boljeg rezultata pregleda. Tim bi se izmjenama naglasak trebalo staviti na preglede sustava centralnog grijanja i sustava klimatizacije, među ostalim kada su ti sustavi u kombinaciji s ventilacijskim sustavima. Tim bi izmjenama trebalo isključiti male sustave grijanja poput električnih grijalica i peći na drva ako su ispod pragova za pregled u skladu s Direktivom 2010/31/EU kako je izmijenjena ovom Direktivom.
- (36) Pri provođenju pregleda i kako bi se postigla planirana poboljšanja energetske svojstava zgrada u praksi, cilj bi trebao biti poboljšanje stvarne energetske učinkovitosti sustava grijanja, sustava klimatizacije i sustava ventilacije u stvarnim uvjetima upotrebe. Stvarna učinkovitost takvih sustava ovisi o energiji koja se upotrebljava u dinamično promjenljivim tipičnim ili prosječnim uvjetima rada. U takvim uvjetima većinom je potreban samo dio nazivnog izlaznog kapaciteta pa bi stoga pregledi sustava grijanja, sustava klimatizacije i sustava ventilacije trebali uključivati procjenu relevantnih kapaciteta opreme za poboljšanje učinkovitosti sustava u različitim uvjetima, kao što su uvjeti djelomičnog opterećenja.

- (37) Automatizacija zgrada i elektronički nadzor tehničkih sustava zgrade pokazali su se kao učinkovita zamjena za preglede i to osobito kod velikih sustava te u njima leži veliki potencijal kada je riječ o troškovno učinkovitoj i znatnoj uštedi energije i za potrošače i za poduzeća. Ugradnju takve opreme trebalo bi smatrati troškovno najučinkovitijom alternativom pregledima u velikim nestambenim zgradama i višestambenim zgradama s više stanova koje su dovoljno velike da trošak ugradnje opreme bude isplativ za manje od tri godine jer se time omogućuje poduzimanje mjera na temelju dobivenih informacija, čime se s vremenom ostvaruju uštede energije. Kada je riječ o manjim postrojenjima, dokumentacijom o učinkovitosti sustava koju pripremaju instalateri trebalo bi poduprijeti provjeru usklađenosti s minimalnim zahtjevima utvrđenima za sve tehničke sustave zgrade.
- (38) Treba zadržati trenutačnu mogućnost za države članice da umjesto pregleda sustava grijanja, sustava klimatizacije, kombiniranog sustava grijanja i ventilacije te kombiniranog sustava klimatizacije i ventilacije odluče poduzeti mjere koje se temelje na pružanju savjeta, pod uvjetom da je podnošenjem izvješća Komisiji njihov ukupni učinak dokumentiran kao istovjetan učinku pregleda prije primjene tih mjera.

- (39) Provedba sustava redovitih pregleda sustava grijanja i klimatizacije na temelju Direktive 2010/31/EU uključivala je značajna administrativna i financijska ulaganja država članica i privatnog sektora, među ostalim za osposobljavanje i akreditaciju stručnjaka, osiguranje i kontrolu kvalitete te troškove pregleda. Države članice koje su donijele potrebne mjere za uspostavu redovitih pregleda i provele djelotvorne sustave pregleda mogu smatrati da je prikladno nastaviti upotrebljavati te sustave, među ostalim za manje sustave grijanja i klimatizacije. U takvim slučajevima ne bi trebala postojati obveza da države članice obavijeste Komisiju o tim strožim zahtjevima.
- (40) Ne dovodeći u pitanje mogućnost izbora država članica da primijene skup normi u vezi s energetske svojstvima zgrada razvijenih na temelju mandata M/480 koji je Komisija dodijelila Europskom odboru za normizaciju (CEN), priznavanje i promicanje tih standarda u svim državama članicama pozitivno bi utjecalo na provedbu Direktive 2010/31/EU kako je izmijenjena ovom Direktivom.

- (41) U Preporuci Komisije (EU) 2016/1318¹ o zgradama gotovo nulte energije opisano je kako bi se provedbom Direktive 2010/31/EU mogli istovremeno osigurati pretvorba fonda zgrada i pomak k održivijoj opskrbi energijom, čime se također podržava strategija grijanja i hlađenja. Kako bi se osigurala primjerena provedba, trebalo bi ažurirati opći okvir za izračun energetske svojstava zgrada i poticati poboljšanje svojstava ovojnice zgrada uz potporu rada CEN-a u okviru mandata M/480 koji mu je dodijelila Komisija. Države članice mogu odlučiti to još dopuniti pružanjem dodatnih brojčanih pokazatelja, na primjer za ukupno korištenje energije ili emisije stakleničkih plinova cijele zgrade.
- (42) Ovom Direktivom ne bi se trebalo sprečavati države članice u utvrđivanju ambicioznijih zahtjeva energetske svojstava za zgrade ili za dijelove zgrada, pod uvjetom da su ti zahtjevi u skladu s pravom Unije. U skladu je s ciljevima direktiva 2010/31/EU i 2012/27/EU da se u određenim okolnostima tim zahtjevima može ograničiti ugradnja ili upotreba proizvoda koji podliježu drugim primjenjivim aktima zakonodavstva Unije o usklađivanju, pod uvjetom da se tim zahtjevima ne uzrokuje neopravdana tržišna prepreka.

¹ Preporuka Komisije (EU) 2016/1318 od 29. srpnja 2016. o smjernicama za promicanje zgrada približno nulte energije i najboljoj praksi kojom će se osigurati da do 2020. sve nove zgrade budu zgrade približno nulte energije (SL L 208, 2.8.2016., str. 46.).

- (43) S obzirom na to da cilj ove Direktive, to jest smanjenje energije potrebne da se zadovolje energetske potrebe povezane s uobičajenom upotrebom zgrada, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog potrebe da se zajamči dosljednost zajedničkih ciljeva, razumijevanja i političke aktivnosti on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (44) U okviru ove Direktive u potpunosti se poštuju nacionalne posebnosti i razlike država članica te njihove nadležnosti u skladu s člankom 194. stavkom 2. UFEU-a. Nadalje, cilj je ove Direktive omogućiti razmjenu najboljih praksi kako bi se olakšao prijelaz na energetski visokoučinkovit fond zgrada u Uniji.
- (45) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima¹ države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama prenošenja priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra opravdanim dostavljanje takvih dokumenata.
- (46) Direktive 2010/31/EU i 2012/27/EU trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

¹ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

Članak 1.
Izmjene Direktive 2010/31/EU

Direktiva 2010/31/EU mijenja se kako slijedi:

1. članak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) točka 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. ‚tehnički sustav zgrade‘ znači tehnička oprema zgrade ili samostalne uporabne cjeline zgrade za grijanje prostora, hlađenje prostora, ventilaciju, grijanje vode za kućanstva, ugrađenu rasvjetu, automatizaciju i kontrolu zgrade, proizvodnju električne energije u krugu zgrade ili kombinaciju navedenog, uključujući sustave koji upotrebljavaju energiju iz obnovljivih izvora;”;

(b) umeće se sljedeća točka:

„3.a ‚sustav automatizacije i kontrole zgrade‘ znači sustav, koji obuhvaća sve proizvode, softver i inženjerske usluge, kojim se može poduprijeti energetske učinkovito, ekonomično i sigurno funkcioniranje tehničkih sustava zgrade putem automatskih kontrola i olakšavanjem ručnog upravljanja tim tehničkim sustavima zgrade;”;

(c) umeću se sljedeće točke:

„15.a ‚sustav grijanja’ znači kombinacija komponenti koje su potrebne za određeni način obrade zraka u prostoriji pomoću koje se povisuje temperatura;

15.b ‚generator topline’ znači dio sustava grijanja koji proizvodi korisnu toplinu primjenom jednog od niže navedenih postupaka ili više njih:

(a) izgaranjem goriva, primjerice u kotlu;

(b) Jouleovim učinkom koji se odvija u elektrootpornim grijačima;

(c) izvlačenjem topline iz okolnog zraka, odsisnog zraka ili vode ili tla kao izvora topline s pomoću dizalice topline;

15.c ‚ugovor o energetsom učinku’ znači ugovor o energetsom učinku kako je definiran u članku 2. točki 27. Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća*;

* Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.).”;

(d) dodaje se sljedeća točka:

„20. ‚mikro izolirani sustav‘ znači mikro izolirani sustav kako je definiran u članku 2. točki 27. Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća*.

* Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 55.).”;

2. umeće se sljedeći članak:

„Članak 2.a

Dugoročna strategija obnove

1. Svaka država članica utvrđuje dugoročnu strategiju obnove za podupiranje obnove nacionalnog fonda stambenih i nestambenih zgrada, javnih i privatnih, u energetski visokoučinkovit i dekarbonizan fond zgrada do 2050., olakšavajući troškovno učinkovitu pretvorbu postojećih zgrada u zgrade gotovo nulte energije. Svaka dugoročna strategija obnove podnosi se u skladu s primjenjivim obvezama planiranja i izvješćivanja te obuhvaća:

(a) pregled nacionalnog fonda zgrada koji se, prema potrebi, temelji na statističkom uzorkovanju i očekivanom udjelu obnovljenih zgrada u 2020.;

- (b) utvrđivanje troškovno učinkovitih pristupa obnovi ovisno o vrsti zgrade i klimatskoj zoni, uzimajući u obzir, ako je primjenjivo, relevantne pokretačke točke u životnom ciklusu zgrade;
- (c) politike i mjere za poticanje troškovno učinkovitih dubinskih obnova zgrada, uključujući postupne dubinske obnove, i za podupiranje ciljanih troškovno učinkovitih mjera i obnove, primjerice uvođenjem neobveznog sustava putovnica za obnovu zgrada;
- (d) pregled politika i mjera koje su usmjerene na segmente nacionalnog fonda zgrada s najgorim svojstvima, dileme suprotstavljenih interesa najmodavca i najmoprimca i nedostatke tržišta te opis relevantnih nacionalnih mjera kojima se doprinosi ublažavanju energetske siromaštva;
- (e) politike i mjere usmjerene na sve zgrade javnog sektora;
- (f) pregled nacionalnih inicijativa za promicanje pametnih tehnologija i dobro povezanih zgrada i zajednica kao i vještina i obrazovanja u građevinskom sektoru i sektoru energetske učinkovitosti; i
- (g) na dokazima utemeljenu procjenu očekivanih ušteda energije i širih koristi, kao što su one povezane sa zdravljem, sigurnošću i kvalitetom zraka.

2. Svaka država članica u okviru svoje dugoročne strategije obnove utvrđuje plan s mjerama i mjerljivim pokazateljima napretka utvrđenima na domaćoj razini s obzirom na dugoročni cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova u Uniji za 80-95 % do 2050. u usporedbi s 1990., kako bi se osigurao energetske visokoučinkovit i dekarboniziran nacionalni fond zgrada i kako bi se olakšalo troškovno učinkovitu pretvorbu postojećih zgrada u zgrade gotovo nulte energije. Plan sadržava okvirne relevantne ključne točke za 2030., 2040. i 2050. te se u njemu navodi kako će se njima doprinijeti postizanju ciljeva Unije u pogledu energetske učinkovitosti u skladu s Direktivom 2012/27/EU.
3. S ciljem potpore mobilizaciji ulaganja u obnovu koja je potrebna za postizanje ciljeva iz stavka 1. države članice olakšavaju pristup odgovarajućim mehanizmima za:
 - (a) agregiranje projekata, među ostalim putem platformi ili skupina za ulaganja i konzorcija malih i srednjih poduzeća, kako bi se investitorima omogućio pristup i osigurala rješenja u paketu za potencijalne klijente;
 - (b) smanjenje percipiranog rizika zahvata u području energetske učinkovitosti za investitore i privatni sektor;
 - (c) upotrebu javnih sredstava za povećanje potencijala dodatnog ulaganja privatnog sektora ili rješavanje specifičnih nedostataka tržišta;

- (d) usmjeravanje ulaganja u energetske učinkovite fondove zgrada javnog sektora, u skladu sa smjernicama Eurostata; i
 - (e) pristupačne i transparentne savjetodavne alate, poput jedinstvenih kontaktnih točaka (*one-stop-shops*) za potrošače i savjetodavnih službi u području energije, o relevantnim energetske obnovama i financijskim instrumentima.
4. Komisija prikuplja i proslijeđuje, barem javnim tijelima, najbolje prakse u pogledu uspješnih javnih i privatnih programa financiranja energetske obnove te informacije o programima agregiranja malih projekata energetske obnove. Komisija utvrđuje i proslijeđuje najbolje prakse u pogledu financijskih poticaja za obnovu iz perspektive potrošača, uzimajući u obzir razlike među državama članicama u pogledu troškovne učinkovitosti.
5. S ciljem potpore izradi svoje dugoročne strategije obnove svaka država članica provodi javno savjetovanje o svojoj dugoročnoj strategiji obnove prije nego što će je podnijeti Komisiji. Svaka država članica svojoj dugoročnoj strategiji obnove prilaže sažetak rezultata javnog savjetovanja.

Svaka država članica utvrđuje modalitete uključivog savjetovanja tijekom provedbe svoje dugoročne strategije obnove.

6. Svaka država članica svojoj dugoročnoj strategiji obnove prilaže pojedinosti o provedbi svoje najnovije dugoročne strategije obnove, među ostalim o planiranim politikama i mjerama.
7. Svaka država članica može upotrebljavati svoju dugoročnu strategiju obnove kako bi odgovorile na pitanja zaštite od požara i rizika povezanih s pojačanom seizmičkom aktivnošću koji utječu na energetske obnove i životni vijek zgrada.”;

3. članak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 6.

Nove zgrade

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da nove zgrade ispunjavaju minimalne zahtjeve energetske svojstava utvrđene u skladu s člankom 4.
2. Države članice osiguravaju da se prije početka gradnje novih zgrada uzme u obzir tehnička, okolišna i gospodarska izvedivost visokoučinkovitih alternativnih sustava, ako su oni dostupni.”;

4. u članku 7. peti stavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice potiču, u slučaju zgrada koje se podvrgavaju većoj rekonstrukciji, visokoučinkovite alternativne sustave, u mjeri u kojoj je to tehnički, funkcionalno i gospodarski izvedivo te uzimaju u obzir pitanja zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta, zaštite od požara i rizika povezanih s pojačanom seizmičkom aktivnosti.”;

5. članak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 8.

Tehnički sustavi zgrade, elektromobilnost i pokazatelj pripremljenosti za pametne tehnologije

1. Države članice s ciljem optimiziranja korištenja energije od strane tehničkih sustava zgrade postavljaju zahtjeve za sustave u pogledu ukupnih energetske svojstva, ispravne ugradnje i odgovarajućeg dimenzioniranja, podešavanja i nadzora tehničkih sustava zgrade koji se ugrađuju u postojećim zgradama. Države članice mogu te zahtjeve za sustave primjenjivati i na nove zgrade.

Zahtjevi za sustave postavljaju se za nove tehničke sustave zgrade te za zamjenu i modernizaciju postojećih tehničkih sustava i primjenjuju se u mjeri u kojoj je to tehnički, gospodarski i funkcionalno izvedivo.

Države članice zahtijevaju da su nove zgrade, ako je to tehnički i gospodarski izvedivo, opremljene uređajima za samoreguliranje koji zasebno reguliraju temperaturu u svakoj sobi ili, u slučajevima u kojima je to opravdano, u određenoj grijanoj zoni samostalne uporabne cjeline zgrade. U postojećim zgradama postavljanje takvih uređaja za samoreguliranje zahtijeva se kada se zamjenjuju generatori topline, ako je to tehnički i gospodarski izvedivo.

2. U pogledu novih nestambenih zgrada i nestambenih zgrada koje se podvrgavaju većoj rekonstrukciji, s više od deset parkirnih mjesta, države članice osiguravaju postavljanje barem jednog mjesta za punjenje u smislu Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća^{*} i kanalske infrastrukture, to jest cijevi za električne kabele, za barem jedno od svakih pet parkirnih mjesta, kako bi se u kasnijoj fazi omogućilo postavljanje mjesta za punjenje električnih vozila ako se:
 - (a) parkiralište nalazi u zgradi i, u slučaju većih rekonstrukcija, mjerama obnove obuhvaćeni su parkiralište ili električna infrastruktura zgrade; ili
 - (b) parkiralište nalazi neposredno uz zgradu i, u slučaju većih rekonstrukcija, mjerama obnove obuhvaćeni su parkiralište ili električna infrastruktura parkirališta.

Komisija do 1. siječnja 2023. izvješćuje Europski parlament i Vijeće o mogućem doprinosu politike Unije o zgradama promicanju elektromobilnosti i, prema potrebi, u tom smislu predlaže mjere.

3. Države članice utvrđuju zahtjeve za postavljanje minimalnog broja mjesta za punjenje za sve nestambene zgrade s više od dvadeset parkirnih mjesta do 1. siječnja 2025.
4. Države članice mogu odlučiti da neće utvrditi ili primjenjivati zahtjeve iz stavaka 2. i 3. na zgrade čiji su vlasnici ili korisnici mala i srednja poduzeća, kako su definirana u glavi I. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ**.
5. U pogledu novih stambenih zgrada i stambenih zgrada koje se podvrgavaju većoj rekonstrukciji, s više od deset parkirnih mjesta, države članice osiguravaju postavljanje kanalske infrastrukture, to jest cijevi za električne kablove, za svako parkirno mjesto kako bi se u kasnijoj fazi omogućilo postavljanje mjesta za punjenje električnih vozila ako se:
 - (a) parkiralište nalazi u zgradi i, u slučaju većih rekonstrukcija, mjerama obnove obuhvaćeni su parkiralište ili električna infrastruktura zgrade; ili

- (b) parkiralište nalazi neposredno uz zgradu i, u slučaju većih rekonstrukcija, mjerama obnove obuhvaćeni su parkiralište ili električna infrastruktura parkirališta.
6. Države članice mogu odlučiti da neće primjenjivati stavke 2., 3., i 5. na određene kategorije zgrada ako:
- (a) su, u pogledu stavaka 2. i 5., zahtjevi za izdavanje građevinske dozvole ili istovjetni zahtjevi podneseni do ... [32 mjeseca nakon datuma stupanja na snagu ove direktive o izmjeni];
 - (b) bi potrebna kanalska infrastruktura ovisila o mikro izoliranim sustavima ili se zgrade nalaze u najudaljenijim regijama u smislu članka 349. UFEU-a, ako bi to prouzročilo znatne probleme za rad lokalnih energetske sustava te bi ugrozilo stabilnost lokalne mreže;
 - (c) troškovi postavljanja infrastrukture za punjenje i kanalske infrastrukture premašuju 7 % od ukupnog troška veće rekonstrukcije zgrade;
 - (d) je zgrada javnog sektora već obuhvaćena usporedivim zahtjevima u skladu s prenošenjem Direktive 2014/94/EU.

7. Države članice predviđaju mjere za pojednostavnjenje uspostave mjesta za punjenje u novim i postojećim stambenim i nestambenim zgradama i usredotočuju se na moguće regulatorne prepreke, uključujući postupke za izdavanje dozvola i suglasnosti, ne dovodeći u pitanje pravo država članica u području vlasništva i najma nekretnina.
8. Države članice razmatraju potrebu za koherentnim politikama u pogledu zgrada, održive i zelene mobilnosti i urbanističkog planiranja.
9. Države članice osiguravaju da se pri ugradnji, zamjeni ili modernizaciji tehničkih sustava zgrade procijene ukupna energetska učinkovitost izmijenjenog dijela i, prema potrebi, cjelokupnog izmijenjenog sustava. Rezultati se dokumentiraju i predaju vlasniku zgrade kako bi ostali dostupni i kako bi se mogli upotrebljavati za provjeru usklađenosti s minimalnim zahtjevima utvrđenima u skladu sa stavkom 1. ovog članka i izdavanje energetske certifikate. Ne dovodeći u pitanje članak 12., države članice odlučuju hoće li zahtijevati izdavanje novog energetske certifikate.
10. Komisija do 31. prosinca 2019. donosi delegirani akt u skladu s člankom 23. kojim se ova Direktiva dopunjuje uspostavljanjem neobveznog zajedničkog sustava Unije za ocjenjivanje pripremljenosti zgrada za pametne tehnologije. Ocjenjivanje se temelji na procjeni sposobnosti da se funkcioniranje zgrade ili samostalne uporabne cjeline zgrade prilagodi potrebama stanara i mreže, te da se poboljša njezina energetska učinkovitost i sveukupna energetska svojstva.

U skladu s Prilogom I.a, u okviru neobveznog zajedničkog sustava Unije za ocjenjivanje pripremljenosti zgrada za pametne tehnologije:

- (a) utvrđuje se definicija pokazatelja pripremljenosti za pametne tehnologije; i
- (b) utvrđuje se metodologija za njegov izračun.

11. Komisija do 31. prosinca 2019. i nakon savjetovanja s relevantnim dionicima donosi provedbeni akt s pojedinostima o tehničkim modalitetima za učinkovitu provedbu sustava iz stavka 10. ovog članka, što obuhvaća vremenski okvir za neobvezujuću probnu fazu na nacionalnoj razini i pojašnjenje komplementarnog odnosa tog sustava s energetske certifikatima iz članka 11.

Taj provedbeni akt donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 26. stavka 3.

* Direktiva 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (SL L 307, 28.10.2014., str. 1.).

** Preporuka Komisije od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća, malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).”;

6. u članku 10. stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Države članice povezuju svoje financijske mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti u obnovi zgrada s ciljanim ili ostvarenim uštedama energije, određenima prema jednom od sljedećih kriterija ili više njih:

- (a) energetskim svojstvima opreme ili materijala koji se upotrebljava u obnovi; u tom slučaju opremu ili materijal koji se upotrebljava u obnovi postavlja instalater s odgovarajućom razinom certifikacije ili kvalifikacije;
- (b) standardnim vrijednostima za izračun ušteda energije u zgradama;
- (c) ostvarenim poboljšanjem zbog takve obnove usporedbom energetskih certifikata izdanih prije i nakon obnove;
- (d) rezultatima energetskog pregleda;
- (e) rezultatima neke druge relevantne, transparentne i razmjerne metode kojom se pokazuje poboljšanje energetskih svojstava.

6.a S pomoću baza podataka o energetskim certifikatima omogućuje se prikupljanje podataka o izmjerenoj ili izračunanoj potrošnji energije u obuhvaćenim zgradama, uključujući barem zgrade javnog sektora za koje je izdan energetski certifikat, kako je navedeno u članku 13., u skladu s člankom 12.

6.b Barem agregirani anonimni podaci, koji su u skladu sa zahtjevima o zaštiti podataka na razini Unije i nacionalnoj razini, stavljaju se na zahtjev na raspolaganje u statističke i istraživačke svrhe te vlasniku zgrade.”;

7. članci 14. i 15. zamjenjuju se sljedećim:

„Članak 14.

Pregled sustava grijanja

1. Države članice utvrđuju potrebne mjere za uspostavu redovitih pregleda dostupnih dijelova sustavâ grijanja ili kombiniranog sustava grijanja i ventilacije prostora efektivne nazivne snage veće od 70 kW, poput generatora topline, sustava kontrole i cirkulacijske pumpe (pumpi) koji se upotrebljavaju za grijanje zgrada. Ti pregledi uključuju procjenu učinkovitosti i dimenzioniranja generatora topline u usporedbi s potrebama grijanja zgrade i njima se, prema potrebi, uzimaju u obzir sposobnosti sustava grijanja ili kombiniranog sustava grijanja i ventilacije prostora za optimizaciju njegove učinkovitosti u tipičnim ili prosječnim uvjetima rada.

Ako nije bilo promjena u sustavu grijanja ili u kombiniranom sustavu grijanja i ventilacije prostora ili u pogledu potreba grijanja zgrade nakon pregleda provedenog u skladu s ovim stavkom, države članice mogu odlučiti da nije potrebno ponoviti procjenu dimenzioniranja generatora topline.

2. Tehnički sustavi zgrade koji su izričito obuhvaćeni dogovorenim kriterijem energetske svojstava ili ugovornim sporazumom u kojem se navodi dogovorena razina poboljšanja energetske učinkovitosti, poput ugovora o energetskom učinku, ili kojima upravlja operator komunalnih usluga ili mrežni operator te stoga podliježu mjerama praćenja učinkovitosti na strani sustava, izuzimaju se iz zahtjeva utvrđenih u stavku 1., pod uvjetom da je ukupni učinak takvog pristupa istovjetan onom koji proizlazi iz stavka 1.
3. Države članice mogu umjesto stavka 1. i pod uvjetom da je ukupni učinak istovjetan onom koji proizlazi iz stavka 1. odlučiti poduzeti mjere kako bi se osiguralo savjetovanje korisnika u pogledu zamjene generatorâ topline, drugih izmjena sustava grijanja ili kombiniranog sustava grijanja i ventilacije prostora i alternativnih rješenja za procjenu učinkovitosti i odgovarajuće veličine tih sustava.

Prije primjene alternativnih mjera iz prvog podstavka ovog stavka svaka država članica, podnošenjem izvješća Komisiji, dokumentira istovjetnost učinka tih mjera s učinkom mjera iz stavka 1.

Takvo izvješće podnosi se u skladu s primjenjivim obvezama planiranja i izvješćivanja.

4. Države članice utvrđuju zahtjeve kako bi se osiguralo da su, ako je to tehnički i gospodarski izvedivo, nestambene zgrade čija je efektivna nazivna snaga sustava grijanja ili kombiniranog sustava grijanja i ventilacije prostora veća od 290 kW opremljene sustavima automatizacije i kontrole zgrada do 2025.

Sustavi automatizacije i kontrole zgrada moraju biti sposobni za:

- (a) neprekidno praćenje, bilježenje, analizu i omogućivanje prilagodbe korištenja energije;
- (b) vrednovanje energetske učinkovitosti zgrade s obzirom na referentne vrijednosti, otkrivanje gubitaka u pogledu učinkovitosti tehničkih sustava zgrade te obavješćivanje osobe odgovorne za prostore ili tehničko upravljanje zgradom o mogućnostima poboljšanja energetske učinkovitosti; i
- (c) omogućivanje komunikacije s povezanim tehničkim sustavima zgrade i drugim uređajima unutar zgrade te interoperabilnost s tehničkim sustavima zgrade za različite vrste patentiranih tehnologija, uređaja i proizvođača.

5. Države članice mogu utvrditi zahtjeve kako bi se osiguralo da su stambene zgrade opremljene:
 - (a) funkcijom trajnog elektroničkog nadzora kojim se mjeri učinkovitost sustava te se vlasnike ili upravitelje zgrada obavještuje o znatnom smanjenju učinkovitosti i potrebnom servisiranju sustava; i
 - (b) učinkovitim funkcijama kontrole za osiguravanje optimalnog generiranja, distribucije, pohrane i korištenja energije.
6. Zgrade koje su u skladu sa stavkom 4. ili 5. izuzimaju se iz zahtjeva utvrđenih u stavku 1.

Članak 15.

Pregled sustava klimatizacije

1. Države članice utvrđuju potrebne mjere za uspostavu redovitih pregleda dostupnih dijelova sustava klimatizacije ili kombiniranih sustava klimatizacije i ventilacije efektivne nazivne snage veće od 70 kW. Ti pregledi uključuju procjenu učinkovitosti i dimenzioniranja sustava klimatizacije u usporedbi s potrebama hlađenja zgrade i njima se, prema potrebi, uzimaju u obzir sposobnosti sustava klimatizacije ili kombiniranog sustava klimatizacije i ventilacije za optimizaciju njegove učinkovitosti u tipičnim ili prosječnim uvjetima rada.

Ako nije bilo promjena u sustavu klimatizacije ili u kombiniranom sustavu klimatizacije i ventilacije ili u pogledu potreba hlađenja zgrade nakon pregleda provedenog u skladu s ovim stavkom, države članice mogu odlučiti da nije potrebno ponoviti procjenu dimenzioniranja sustava klimatizacije.

Države članice koje zadržavaju strože zahtjeve u skladu s člankom 1. stavkom 3. izuzete su od obveze da o njima obavijeste Komisiju.

2. Tehnički sustavi zgrade koji su izričito obuhvaćeni dogovorenim kriterijem energetske svojstava ili ugovornim sporazumom u kojem se navodi dogovorena razina poboljšanja energetske učinkovitosti, poput ugovora o energetskom učinku, ili kojima upravlja operator komunalnih usluga ili mrežni operator te stoga podliježu mjerama praćenja učinkovitosti na strani sustava, izuzimaju se iz zahtjeva utvrđenih u stavku 1., pod uvjetom da je ukupni učinak takvog pristupa istovjetan onom koji proizlazi iz stavka 1.

3. Države članice mogu umjesto stavka 1. i pod uvjetom da je ukupni učinak istovjetan onom koji proizlazi iz stavka 1. odlučiti poduzeti mjere kako bi se osiguralo savjetovanje korisnika u pogledu zamjene sustava klimatizacije ili kombiniranih sustava klimatizacije i ventilacije, drugih izmjena sustava klimatizacije ili kombiniranog sustava klimatizacije i ventilacije i alternativnih rješenja za procjenu učinkovitosti i odgovarajuće veličine tih sustava.

Prije primjene alternativnih mjera iz prvog podstavka ovog stavka svaka država članica, podnošenjem izvješća Komisiji, dokumentira istovjetnost učinka tih mjera s učinkom mjera iz stavka 1.

Takvo izvješće podnosi se u skladu s primjenjivim obvezama planiranja i izvješćivanja.

4. Države članice utvrđuju zahtjeve kako bi se osiguralo da su, ako je to tehnički i gospodarski izvedivo, nestambene zgrade čija je efektivna nazivna snaga sustava klimatizacije ili kombiniranih sustava klimatizacije i ventilacije veća od 290 kW opremljene sustavima automatizacije i kontrole zgrada do 2025.

Sustavi automatizacije i kontrole zgrada moraju biti sposobni za:

- (a) neprekidno praćenje, bilježenje, analizu i omogućavanje prilagodbe korištenja energije;
 - (b) vrednovanje energetske učinkovitosti zgrade s obzirom na referentne vrijednosti, otkrivanje gubitaka u pogledu učinkovitosti tehničkih sustava zgrade te obavješćivanje osobe odgovorne za prostore ili tehničko upravljanje zgradom o mogućnostima poboljšanja energetske učinkovitosti; i
 - (c) omogućivanje komunikacije s povezanim tehničkim sustavima zgrade i drugim uređajima unutar zgrade te interoperabilnost s tehničkim sustavima zgrade za različite vrste patentiranih tehnologija, uređaja i proizvođača.
5. Države članice mogu utvrditi zahtjeve kako bi se osiguralo da su stambene zgrade opremljene:
- (a) funkcijom trajnog elektroničkog nadzora kojim se mjeri učinkovitost sustava te se vlasnike ili upravitelje zgrada obavješćuje o znatnom smanjenju učinkovitosti i potrebnom servisiranju sustava; i
 - (b) učinkovitim funkcijama kontrole za osiguravanje optimalnog generiranja, distribucije, pohrane i korištenja energije.

6. Zgrade koje su u skladu sa stavkom 4. ili 5. izuzimaju se iz zahtjeva utvrđenih u stavku 1.”;

8. članak 19. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 19.

Preispitivanje

Komisija uz pomoć odbora osnovanog člankom 26. preispituje ovu Direktivu najkasnije do 1. siječnja 2026. u svjetlu stečenih iskustava i napretka učinjenog tijekom njezine primjene te prema potrebi daje prijedloge.

U okviru tog preispitivanja Komisija ispituje načine na koje bi države članice mogle primijeniti integrirane pristupe na razini okruga ili susjedstva u politici Unije o zgradama i energetske učinkovitosti, pritom osiguravajući da svaka zgrada ispunjava minimalne zahtjeve energetske svojstava, na primjer s pomoću općih programa obnove koji se primjenjuju na određeni broj zgrada u prostornom kontekstu umjesto u kontekstu pojedinačne zgrade.

Komisija osobito procjenjuje potrebu za daljnjim poboljšanjem energetske certifikata u skladu s člankom 11.”;

9. umeće se sljedeći članak:

„Članak 19.a

Studija izvedivosti

Komisija prije 2020. zaključuje studiju izvedivosti, pojašnjavajući mogućnosti i vremenski okvir uvođenja pregleda samostalnih ventilacijskih sustava i neobveznih putovnica za obnovu zgrada koje su dopuna energetske certifikatima, kako bi se osigurao dugoročni plan postupne obnove određene zgrade koji se temelji na kriterijima kvalitete i izrađuje nakon energetskog pregleda te u kojem su opisane relevantne mjere i radovi obnove kojima bi se mogla poboljšati energetska svojstva..”;

10. u članku 20. stavku 2. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice vlasnicima ili najmoprimcima zgrada osobito pružaju informacije o energetske certifikatima, među ostalim o njihovoj svrsi i ciljevima, troškovno učinkovitim mjerama i, prema potrebi, financijskim instrumentima za poboljšanje energetskih svojstava zgrade te o zamjeni kotlova na fosilna goriva održivijim alternativama. Države članice pružaju informacije putem pristupačnih i transparentnih savjetodavnih alata poput savjeta o obnovi i jedinstvenih kontaktnih točaka (*one-stop-shops*).”;

11. članak 23. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 23.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članaka 5., 8. i članka 22. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od ... [dan stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni]. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članaka 5., 8. i 22. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 5., 8. ili 22. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.”;
12. članci 24. i 25. brišu se;
13. članak 26. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 26.
Postupak odbora
 1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.”;
14. prilozi se mijenjaju u skladu s Prilogom ovoj Direktivi.

Članak 2.

Izmjena Direktive 2012/27/EU

Članak 4. Direktive 2012/27/EU zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 4.

Obnova zgrada

Prva verzija dugoročnih strategija država članica za poticanje ulaganja u obnovu nacionalnog fonda stambenih i poslovnih zgrada, javnih i privatnih, objavljuje se do 30. travnja 2014. i nakon toga ažurira svake tri godine te dostavlja Komisiji u sklopu nacionalnih akcijskih planova za energetske učinkovitost.”.

Članak 3.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do ... [20 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove direktive o izmjeni]. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. One sadržavaju i izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima kojima se prenosi Direktiva 2010/31/EU ili Direktiva 2012/27/EU smatraju upućivanjima na te direktive kako su izmijenjene ovom Direktivom. Države članice određuju načine tog upućivanja i način oblikovanja te izjave.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 4.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 5.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu

Za Europski parlament

Predsjednik

Za Vijeće

Predsjednik

PRILOG

Prilozi Direktivi 2010/31/EU mijenjaju se kako slijedi:

1. Prilog I. mijenja se kako slijedi:

(a) točka 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Energetska svojstva zgrade utvrđuju se na temelju izračunanog ili stvarnog korištenja energije te se njima odražava uobičajeno korištenje energije u zgradi za grijanje prostora, hlađenje prostora, grijanje vode za kućanstva, ventilaciju, ugrađenu rasvjetu te druge tehničke sustave zgrade;

Energetska svojstva zgrade izražavaju se brojčanim pokazateljem korištenja primarne energije u kWh/(m² god.) u svrhu izdavanja energetske certifikata i usklađenosti s minimalnim zahtjevima energetske svojstva. Metodologija koja se primjenjuje za utvrđivanje energetske svojstva zgrade mora biti transparentna i otvorena za inovacije.

Države članice opisuju svoje nacionalne metodologije izračuna na temelju nacionalnih priloga općih normi, to jest ISO 52000-1, 52003-1, 52010-1, 52016-1 i 52018-1, razvijenih na temelju mandata M/480 dodijeljenog Europskom odboru za normizaciju (CEN). Ova odredba ne predstavlja pravnu kodifikaciju tih normi.”;

(b) točka 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Energetske potrebe za grijanje prostora, hlađenje prostora, grijanje vode za kućanstva, ventilaciju, ugrađenu rasvjetu i druge tehničke sustave zgrade izračunavaju se kako bi se optimizirali zahtjevi u pogledu zdravlja, kvalitete zraka u unutarnjem prostoru i udobnosti koje države članice određuju na nacionalnoj i regionalnoj razini.

Izračun primarne energije temelji se na faktorima primarne energije ili faktorima ponderiranja za svakog nositelja energije, koji se mogu temeljiti na nacionalnim, regionalnim ili lokalnim godišnjim i moguće također sezonskim ili mjesečnim ponderiranim prosjecima ili na iscrpnijim informacijama koje su raspoložive za pojedinačni centralizirani sustav.

Države članice određuju faktore primarne energije ili faktore ponderiranja. U primjeni tih faktora na izračun energetske svojstava države članice osiguravaju da se nastoje postići optimalna energetska svojstva ovojnice zgrade.

Pri izračunu faktora primarne energije za potrebe izračuna energetske svojstava zgrada države članice mogu uzeti u obzir energiju iz obnovljivih izvora koju pruža nositelj energije i energiju uz obnovljivih izvora koja se proizvodi i upotrebljava u krugu zgrade, pod uvjetom da se primjenjuje na nediskriminirajući način.”;

(c) umeće se sljedeća točka:

„2.a U svrhu iskazivanja energetske svojstava zgrade države članice mogu odrediti dodatne brojčane pokazatelje za korištenje ukupne primarne energije, primarne energije iz neobnovljivih i obnovljivih izvora i emisiju stakleničkih plinova proizvedenih u $\text{kgCO}_2\text{eq}/(\text{m}^2 \text{ god.})$.”;

(d) u točki 4. uvodni tekst zamjenjuje se sljedećim:

„4. Uzima se u obzir pozitivan utjecaj sljedećih čimbenika:”;

2. umeće se sljedeći prilog:

„PRILOG I.A

ZAJEDNIČKI OPĆI OKVIR ZA OCJENJIVANJE PRIPREMLJENOSTI ZGRADA ZA PAMETNE TEHNOLOGIJE

1. Komisija utvrđuje definiciju pokazatelja pripremljenosti za pametne tehnologije i metodologiju za njegov izračun radi procjene sposobnosti da se funkcioniranje zgrade ili samostalne uporabne cjeline zgrade prilagodi potrebama stanara i mreže te da se poboljša njezina energetska učinkovitost i sveukupna energetska svojstva.

Pokazateljem pripremljenosti za pametne tehnologije obuhvaćaju se značajke za poboljšanu uštedu energije, upotrebu referentnih vrijednosti i fleksibilnost, poboljšane funkcionalnosti i sposobnosti koje proizlaze iz više međusobno povezanih i pametnih uređaja.

U okviru metodologije uzimaju se u obzir značajke poput pametnih brojila, sustava automatizacije i kontrole zgrada, samoregulacijskih uređaja za regulaciju unutarnje temperature, ugrađenih kućanskih aparata, mjesta za punjenje električnih vozila, pohrane energije i detaljnih funkcionalnosti te interoperabilnost tih značajki, kao i koristi za unutarnje klimatske uvjete, energetske učinkovitost, razine radnih karakteristika i omogućenu fleksibilnost.

2. Metodologija se temelji na trima ključnim funkcionalnostima koje se odnose na zgradu i njezine tehničke sustave zgrade, a to su:
 - (a) sposobnost održavanja energetske svojstava i funkcioniranja zgrade prilagodbom potrošnje energije, primjerice korištenjem energije iz obnovljivih izvora;
 - (b) mogućnost prilagodbe načina rada potrebama stanara pri čemu se posebna pozornost posvećuje dostupnosti pristupačnosti za korisnike, održavanju zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta i mogućnosti izvješćivanja o korištenju energije; i
 - (c) fleksibilnost sveukupne potražnje za električnom energijom u zgradi, uključujući sposobnost omogućivanja sudjelovanja u aktivnom i pasivnom te implicitnom i eksplicitnom odgovoru na potražnju, u odnosu na mrežu, primjerice s pomoću kapaciteta za fleksibilnost i prijenos opterećenja.
3. U okviru metodologije može se dodatno uzeti obzir sljedeće:
 - (a) interoperabilnost među sustavima (pametna brojila, sustavi automatizacije i kontrole zgrada, ugrađeni kućanski aparati, samoregulacijski uređaji za regulaciju unutarnje temperature unutar zgrade, senzori za kvalitetu zraka u unutarnjem prostoru i ventilacija); i

- (b) pozitivan utjecaj postojećih komunikacijskih mreža, osobito postojanje fizičke infrastrukture unutar zgrade prilagođene mreži velike brzine, poput neobvezne oznake „broadband ready”, te postojanje pristupne točke za višestambene zgrade, u skladu s člankom 8. Direktive 2014/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća*.
4. Metodologijom se ne smije negativno utjecati na postojeće nacionalne sustave energetskog certificiranja te se njome nadovezuje na povezane inicijative na nacionalnoj razini, pri čemu se istodobno uzimaju u obzir načelo odgovornosti stanara, zaštita podataka, privatnost i sigurnost, u skladu s relevantnim pravom Unije u području zaštite podataka i privatnosti, kao i najboljim raspoloživim tehnikama za kibersigurnost.
5. U metodologiji se navodi najprikladniji format parametra pokazatelja pripremljenosti za pametne tehnologije koji je jednostavan, transparentan i lako razumljiv za potrošače, vlasnike, investitore te sudionike na tržištu odgovora na potražnju.

* Direktiva 2014/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina (SL L 155, 23.5.2014., str. 1.).”;

3. Prilog II. mijenja se kako slijedi:

(a) u točki 1. prvi stavak zamjenjuje se sljedećim:

„Nadležne vlasti ili tijela kojima su nadležne vlasti prenijele odgovornost za provedbu neovisnog sustava kontrole provode nasumični odabir među svim energetske certifikatima izdanim tijekom godine i provjeravaju odabrane certifikate. Veličina odabranog uzorka mora biti dostatna za osiguravanje statistički značajnih rezultata u pogledu usklađenosti.”;

(b) dodaje se sljedeća točka:

„3. Kada se informacije dodaju u bazu podataka, nacionalnim tijelima mora biti omogućeno utvrđivanje autora unosa radi praćenja i provjere.”.
